

Certificeret finansiel kompetence på Europæisk niveau

af Rolf B. Harsløf

Rolf B. Harsløf
rhb@foak.dk

Der er endnu ikke noget større behov for at kunne certificere finansielle kompetencer for at sikre, at de har samme niveau i hele Europa. Men det kan ikke vare længe før der er det. Og hvis erhvervene ikke selv finder veje til at klare en sådan certificering kommer der givetvis et direktiv, der påbyder at det sker. Derfor arbejdes der ihærdigt på dels at få fastlagt de krav, der skal stilles, dels at få etableret certificeringer, der kan godtgøre at der er levet op til kravene. De nordiske lande er meget aktive i denne sammenhæng gennem The European Financial Certification Organisation – forkortet ”eficert”.

Kan jeg stole på min rådgivers kompetence?

Bestræbelserne for at få etableret Europæiske standarder for finansielle kompetencer har en far og to mødre. *Faderen* er det indre marked. Det har givet omsætningen af finansielle ydelser en international dimension. Den ene af *mødrene* er kundernes behov for tryghed for at den rådgivning, sælgeren af ydelserne giver, er i orden. Den anden *moder* er den kommercielle nødvendighed, det er for udbydere af de finansielle ydelser at vide, hvad de er op overfor i konkurrencen om kundernes gunst. I virkeligheden en meget uheldig treenighed, der tilsammen giver energien til at standarder etableres og certificeringer og certifikater udbydes.

Dette har fundet sted nationalt i stort set alle Europas lande gennem mere end et halvt

århundred og ført til, at der eksisterer nationale standarder. I nogle lande er det påbudt ved lov at leve op til disse standarder. I andre har markedet på frivillig basis forpligtet hinanden til at leve op til kravene – som det f.eks. er tilfældet i Norge og Danmark på forsikringsområdet. I resten af landene styrer markedskræfterne, at man når en standard som er alment gældende. Tiden er inde til at få den samme proces til at virke på europæisk plan.

Respekt for nationale standarder

De uddannelsesudbydere, der er fundet sammen i ”eficert” har en meget markant hold-

Rolf B. Harsløf er cand.merc og examineret assurandør og direktør for det danske Forsikringsakademi. Desuden er han næstformand for bestyrelsen for eFicert (The European Financial Certification Organisation).

ning til begrebet ”fælles”: De standarder, man er blevet enige om i de enkelte lande – på den ene eller anden måde – må være grundstammen i en europæisk standard. Den kompetence som aktørerne har fået ved at leve op til denne standard er således udgangspunktet for at leve op til den europæiske standard – hvis denne ikke i sig selv direkte svarer til standarden.

I den aktuelle danske uddannelsespolitiske debat vil man om dette sige, at realkompetencen – det man faktisk kan uanset hvordan man har lært det – skal tælle med og give merit i uddannelsessystemerne og i forhold til beskæftigelsesmuligheder. Ved at knæsatte dette princip adskiller ”eficert” fra de fleste andre certificeringsorganisationer.

Dette indebærer ikke, at de nationale standarder nødvendigvis er tilstrækkelige, målt med en europæisk målestok. Er det ikke tilfældet bygges der videre på den nationale standard til den Europæiske nås.

Mange certificerbare finansielle kompetencer

EU direktivet om forsikringsformidling er omsat til national lovgivning, der er trådt i kraft ved indgangen til 2005. I denne lovgivning skal der stilles krav til forsikringsmæglerens kompetencer og tilsvarende til agenterne og deres medarbejdere. Principielt skal den, kravet pålægges, kunne dokumentere, at han eller hun har de krævede kompetencer. Dette giver et behov for at kunne få sin kompetence certificeret, så man med certifikatet i hånd kan dokumentere at man overholder loven.

Der er her tale om rene forsikringskompetencer. Dem er der flere andre af, der kan blive behov for at certificere – måske også på europæisk niveau. Den mest oplagte er kompetencen til at behandle skader. Den certificerer man i Norge efter national overenskomst. Men det indre marked kan føre til et behov for et europæisk certifikat.

Et andet oplagt område er handlen med værdipapirer. Den kompetence har man i Sverige gjort lovpligtig på passende højt niveau for dem, der rådgiver kunderne. Også her er et europæisk perspektiv nærliggende.

Mange flere kan komme på tale. Ved stiftelsen af ”eficert” var denne brede vifte af mulige certificeringsbehov et tydeligt perspektiv for organisationens udvikling.

Financial Advisor & Financial Planner

Det blev dog valgt at starte med to formidler- og rådgiverkompetencer, der går på tværs af de tre områder i den finansielle sektor. Den ene er den kompetence, man skal have for at kunne sælge den brede vifte af finansielle ydelser til privatpersonen med respekt for jura, aktiver, passiver, indtægter og skat. Den Europæiske betegnelse for denne kompetence er ”Financial Advisor” – set med danske øjne måske lidt misvisende, da salget er det centrale i kompetencen.

I figur 1 ses den præcise afgrænsning af kompetencen og de kvalifikationer, den sammensættes af. Hvis man ønsker at se hvilket fagligt grundlag denne kompetence bygger på kan man se dette på ”eficert” hjemmeside på adressen: www.eficert.org/site/certification/fp.htm.

Den anden kompetence ”eficert” har besluttet at etablere certifikat for, er den, der skal til for at man kan gennemføre en egentlig formuerådgivning på kort og langt sigt, med respekt for alle aspekter af formuen, juraen, skatten og erhvervsaktiviteter. Den europæiske betegnelse for denne kompetence er ”Financial Planner”. En person, der udfører denne (langsigtede) rådgivning (deraf ordet ”planer”) kan være sælger, men vil primært være rådgiver uafhængig af evt. leverandør af finansielle ydelser. I landene syd for os er det en profession på lige fod med revisorer og advokater. Men de findes også ansat i finanshusene

som porteføljepassere, der honoreres for det konkrete udførte arbejde.

I figur 1 ses også den præcise afgrænsning af denne kompetence. Hvis man ønsker at se hvilket fagligt grundlag denne kompetence bygger på, kan man også se denne på ”eficert” hjemmeside på adressen: www.eficert.org/site/certification/fp.htm.

The European Financial Markets

Det europæiske aspekt tages bogstaveligt. For at kunne opnå de 2 certifikater skal man have gennemgået en uddannelse om de europæiske finansielle markeder og EU reguleringen af dem. Efter uddannelsen skal man bestå en prøve, som er fælles for alle, der har tilsluttet sig certifikatet og fået ret til at udstede det.

Ideen er at sikre at alle, der har det Europæiske certifikat vil kunne identificere de pro-

blemer en kunde på vej ind i – eller ud af – landet har, fordi certifikatholderen har en viden og idé om, hvordan forholdene er rundt om i Europa og er i stand til at foretage sammenlignende analyser, så man kan hjælpe kunden til at finde de rigtige rådgivere til at hjælpe sig – hvis man ikke lige kan selv, hvad ikke er uddannelsens mål at sætte deltageren i stand til.

Uddannelsen består af 2 dele. Den ene går ud på at få give et billede af de kræfter, der hersker generelt på det europæiske finansielle marked og EU’s indflydelse på dette. Til brug for denne del er skrevet en bog, som alle deltagere bruger. Den har titlen ”The European Financial Market”. Den udkommer på dansk i det sene forår 2005.

Den anden del er en øvelse i at sammenligne forholdene i tre forskellige lande – f.eks. Danmark, Frankrig og Spanien. Udgangspunktet

Figur 1: Definitionen af kompetencerne Financial Advisor og Financial Planner

Name of certificate	The competencies achieved	The specific competences tested by the qualification
Financial Adviser (eficert)	Is able to give advice and create solutions by means of standard products for personal risk protection, pensions, savings and investment, income protection and mortgages, based on a needs analysis.	<ul style="list-style-type: none"> • Establishing a needs analysis including legal requirements, social insurance, pension arrangements and taxation aspects of the client • Establishing cover for the needs and point out possible alternatives • Justifying and explaining the value of the solution to the client and conclude the sale • Explaining the legal background for the financial products sold to the client • Explaining the problems related to cross border transactions in Europe • Applying the ethics of selling financial products and se
Financial Planner (eficert)	Is able to develop a comprehensive plan covering aspects concerning personal risk protection, income protection, pensions, savings, investment, mortgages and other asset management aspects based on a proactive review of the client's legal, financial and social situation.	<ul style="list-style-type: none"> • Performing a life cycle analysis comprising all financial, risk, legal, social and tax aspects • Developing a financial plan that over time will meet the client's needs and interests • Giving advice to the client on choice of suppliers of financial services • Managing the relationship with the suppliers on behalf of the client • Identifying opportunities and suggesting solutions to problems related to cross border transactions in Europe • Applying the ethics of financial planning

er en konkret familie, der ønsker at flytte mellem landene. Målet er at lære at finde alle de relevante problemer, man bør tage højde for i den situation.

De danske uddannelser og eficert certifikaterne

I Danmark satser vi på først at få certificeringen af Financial Advisors sat i gang. I løbet af 2005 vil det blive muligt at erhverve dette certifikat. Financial Planner certifikatet venter vi et par år med.

Udgangspunktet er som omtalt de nationale uddannelser. Det betyder, at alle de mange danske assurandører der har bestået personlinien i erhvervsassurandøreksamen er meget tæt på målet. I kompetencen mangler de alene den finansielle rådgivningsmetode og en række finansielle discipliner. Denne uddannelse vil under alle omstændigheder i de kommende år blive en uundværlig del af en personforsikrings sælgers bagage. Den kan erhverves gennem deltagelse i et nyudviklet modul, der indgår i fremtidens sælgeruddannelser. Det hedder "Finansiell rådgivning" og er lidt større i omfang end de kendte moduler i den gamle assurandøruddannelse. Hertil kommer naturligvis at man skal tage "Det Europæiske modul" for at kunne få certifikatet.

Der er således ca. 1.500 personer i dansk forsikring, der ikke har langt til en certificering – ikke længere end en efteruddannelse, de under alle omstændigheder bør gennemgå snarest. Og har man en pengeinstitutbaggrund er det nok kun "Det Europæiske modul", man mangler.

I tillæg til denne persongruppe er der ganske mange, som har en generel personforsikringsuddannelse på niveau 4 og niveau 5 i det danske uddannelsessystem, som er lige så tæt på et certifikat som sælgerne – lidt afhængig af den praksis, de har haft i deres virke.

Så skønnet er at mere end 2.000 personer kan sætte deres allerede erhvervede uddannelse "i spil" for at nå en udvidet oven på den, de har i forvejen.

De to moduler, der indgår i videreuddannelsen frem mod certifikatet vil blive lanceret i løbet af 2005. Det Europæiske modul i sommeren 2005 og Finansiell rådgivning i efteråret 2005.

De nye sælgeruddannelser, som startede i oktober 2003 er bygget således op, at man inden for uddannelsesystemets rammer kan sammensætte en uddannelse, der sammen med relevant praksis fører til den certificerbare kompetence "Financial Advisor". Det kan enten blive i tillæg til den eftertragede "examineret assurandør" eller i stedet for denne. Det sidste vil specielt være relevant for ansatte i specialiserede livs og pensions selskaber eller i pengeinstitutterne.

De øvrige nordiske lande og eficert certifikaterne

BI Forsikring i Norge, Financial Education (som er en del af Handelshögskolan i Stockholm) i Sverige og Utbildningscentralen i Finland er med i „eficert“. I alle tre lande er der en national kompetence, som er grundstammen i deres fremtidige certificeringer. I alle tre lande er det planen at fremtidige uddannelser indrettes så man kan nå frem til de certificerbare kompetencer – både Planner og Advisor.

I Sverige er det planen at starte certificeringen allerede i foråret 2005 som det første af de Nordiske lande. Danmark planlægger at følge efter i efteråret 2005.

Der henvises i øvrigt til en tidligere artikel i NFT 2 – 2004, side 122 "Kompetansekrav i finanssektoren" af Magne Førre.